

ಅಧ್ಯಾಯ - 4

ಸರಕು ವಿಕ್ರಯ ಒಪ್ಪಂದ (SALE OF GOODS ACT)

- 4.1. ಪ್ರವೇಶಕೆ
- 4.2. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳು
- 4.3. ಸರಕು ವಿಕ್ರಯದ ಅವಕ್ಷೇತನ ಅಂಶಗಳು
- 4.4. ಮಾರಾಟ ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟ ಒಜಣಿಕೆ
- 4.5. ಸರಕುಗಳ ವಿಧಾಗಳು
- 4.6. ಚೆಲೆ
- 4.7. ಸರಕು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತ್ವದ ಪತ್ರ ಪತ್ರಗಳು
 - ಅ) ಸರಪತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಭರವಾಸೆಗಳು
 - ಆ) ಶಾಸ್ತ್ರೀಯತ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳು
 - ಉ) ಸರಕು ಒಪ್ಪಂದ ನೀರವೇರಿಸುವಿಕೆ
 - ಇ) ಪರಿಧಾರಗಳು
- 4.8. ಉಪಾಧಾರ

(ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನ, ಕಾರ್ಯೀಯ ಅಥವಾ ರಾಜನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಚನೆಗಳಿಗೆ, ಪರಿಷ್ಕ್ಯಾದಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರೆ, ಸರಕು ವಿಕ್ರಯ ಕಾರ್ಯ - 1930 ರ ಪರಿಷ್ಕ್ಯಾದಗಳಿಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.)

✓ 4.1. ಪ್ರವೇಶಕೆ (Introduction)

ನಮ್ಮೆ ದಿನಸಿತ್ಯದ ಜಾಹ್ಯವರ್ಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸದೆಯುತ್ತವೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಅಥವಾ ವಿಕ್ರಯವೇ ಜೀವಾಳ. ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಿಂದ ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಖರೀದಿದಾರನ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಆದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಅವಕ್ಷೇತನವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ಸರಕು ವಿಕ್ರಯ ಕಾರ್ಯ-1930' ಸ್ವ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರಕು ಮಾರಾಟದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಧೀಫ್ರವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಸುವ ಕಾನೂನು ಇದಾಗಿದ್ದು, ಯಾವ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಗ್ತೆ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಒಪ್ಪಂದ ಕಾನೂನು - 1872
ರಲ್ಲಿಯ ಪರಿಣೈದಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

4.2. ಅರ್ಥ-ವ್ಯಾಖ್ಯೆ (Meaning and Definition)

ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದಲೇ ಉಧ್ಯಾವಿಸುವ ಒಂದು ಜಟಿಲವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕಕ್ಷಿದಾರನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾರಾಟಗಾರನು ಮಾರಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ‘ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದ’ವು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಕಕ್ಷಿದಾರರ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು, ಸರಕು ಅರ್ಥವಾಗಿ ಪಸ್ತುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕು ವಿಶ್ರಯ ಒಪ್ಪಂದವೇಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರಕು ವಿಶ್ರಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಒಪ್ಪಂದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರಕು ವಿಶ್ರಯ ಶಾಸನವು ಜುಲೈ 1, 1930 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ್ದು ಒಟ್ಟು 66 ಪರಿಣೈದಗಳಿವೆ. ವಿಶ್ರಯ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರಕು ವಿಶ್ರಯ ಶಾಸನದ ಪರಿಣೈದ 4 (1) ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಿದಂತೆ, “ಮಾರುವಸ್ತು” ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವದು ಅರ್ಥವಾ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸರಕು ವಿಶ್ರಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ”.

ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸರಕು ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದವು ಒಂದು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವಸ್ತುಗಳ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವಾರ್ಗಾವಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಥವಾ ವರ್ಗಾವಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಸರಕುಗಳ ವರ್ಗಾವಕ್ಷೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಲಾರದು, ಅದರಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವಾರ್ಗಾವಕ್ಷೆಯಾದರೆ ‘ಮಾರಾಟ’ವೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ- Union of India v/s. Central India Machinery Manufacturing Company. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಪಸ್ತುಅರ್ಥವಾ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ (ಮಾಲಿಕತ್ವ) ವರ್ಗಾವಕ್ಷೆಯೇ ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಧಾರಿಸಿದ ಅಂಶವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

4.3. ಸರಕು ವಿಶ್ರಯದ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶಗಳು

(Essentials of Sale of Goods)

ಒಂದು ಸರಕು ವಿಶ್ರಯದ ವ್ಯವಹಾರವು ಕಾನೂನು ಬದ್ದವು ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಗಳೆಂದರೆ -

1. ಒಪ್ಪಂದ (Contract)

ಮಾರಾಟ ಎಂದೇನಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಇಬ್ಬರು ಕಕ್ಷಿದಾರರ ಮದ್ದೆ ಒಪ್ಪಂದ ವರ್ಣಿಸಬೇಕಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ಸರಕು ಖರೀದಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದರೂ

‘ಮಾರಾಟ’ವು ಉದ್ದೇಶಸೂತ್ರದೆ. ಅದು ಸ್ವಷ್ಟಿ (ನೇರ) ವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸೂಚಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಗೆ ನಡೆಯುವಂತಹದ್ವಾಗಿರಬೇಕು. ಸರಕು ಮಾರಾಟ ಶಾಸನವು ಹಣದ ಶ್ರೀಫಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ‘ಇನ್ನಾವುದೇ ರೂಪದ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವದಿಲ್ಲ.

2. ಇಬ್ಬರು ಕಕ್ಷಿದಾರರು (Two Parities)

‘ಮಾರಾಟ’ ವೇನಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಇಬ್ಬರು ಕಕ್ಷಿದಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇಬ್ಬ ಮಾರಾಟಗಾರನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಖರೀದಿಸಲಾರನು. ಈ ಶಾಸದ ಪರಿಚ್ಯೇದ 2 (1) ರ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾರು ಸರಕು ಖರೀದಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವನೋ ಅವನು ಖರೀದಿದಾರನು ಮತ್ತು ಪರಿಚ್ಯೇದ 2(13) ರ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾರು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುತಾನೆ ಅಥವಾ ಮಾರಲು ಒಪ್ಪಿತಾನೆಯೋ ಅವನೇ ಮಾರಾಟಗಾರನು.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ- State of Gujrath v/s. Raman Lal & Co. (1965)

Guj 60. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಸರ್ಜನೆಯಾದಾಗ, ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಷ್ಟ್ರೇವಹಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಇದೊಂದು ಮಾರಾಟದ ಷ್ಟ್ರೇವಹಾರವಲ್ಲವೆಂದು ತೀವ್ರ ನೀಡಿತು. ಎಕೆಂದರೆ, ಪಾಲುದಾರರು ತಾವೇ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಮತ್ತು ಖರೀದಾರರು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಮಾಲಿಕತ್ವವಿದ್ದಾಗ್, ಒಂದು ಭಾಗದ ಮಾಲಿಕನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದ ಮಾಲಿಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾರಾಟಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ- ‘ಕ’ ನ ಮತ್ತು ‘ಯ’ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಲಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಲ್ಲಿ ‘ಕ’ನು ತನ್ನ ಭಾಗವನ್ನು ‘ಯ’ನಿಗೆ ಅಥವಾ ‘ಯ’ನು ತನ್ನ ಭಾಗದ ಮಾಲಿಕತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾರಾಟಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಷ್ಟ್ರೆಕ್ಟಿಯು ತಾನೇ ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಖರೀದಾರನಾಗಬಹುದು

1. ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಒಬ್ಬ ಷ್ಟ್ರೆಕ್ಟಿಯು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದಾಗ ಅವನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದು.
2. ಒಬ್ಬ ಗಿರವಿಧಾರಕನು ತನ್ನ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿಗಾಗಿ ಸಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಗಿರವಿಕರಣ (ಮಾಲಿಕ) ತಾನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
3. ಸ್ವಾಮೀತ್ವವರ್ಗಾವಳೆ (Transfer of Property)

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಚ್ಯೇದ 2 (11)ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀತ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಲಾಗಿದ್ದು “ಸ್ವಾಮೀತ್ವವೆಂದರೆ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ಸ್ವಾಮೀತ್ವವಾಗಿರದೆ, ಅದರಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ

ಸ್ವಾಮಿತ್ವವೇದು ಅರ್ಥ". ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವೇದು ಸರಕಿನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಾಲಿಕತ್ವದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವೇದರೆ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗೆ, ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದಾರನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಸರಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರೆ, ಮಾರಾಟವನಿಸುವದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿನತೆ (Possession)ಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವದು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವನಿಸಿದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮಾಲಿಕತ್ವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಾರಾಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ - 'ಕ'ನು ತನ್ನ ವಾಹನವನ್ನು ರೂ. 50,000/- ಗಳಿಗೆ 'ಯ' ಸ್ವಲ್ಪಿಗರವಿಜಮತ್ತಾನೇ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಕ'ನು ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು (ಮಾಲಿಕತ್ವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ) ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, 'ಯ'ನು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು (ರೂ. 50,000 ಗಳ ಚರ್ಚೆ ಆಸಕ್ತಿ) ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಕ'ನು ವಾಹನದ ಸ್ವಾರ್ಥಿನತೆಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಏನೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

4. ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ (Sale and Agreement to Sell)

ಮಾರಾಟ ಒಷ್ಟಂದವು ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ. ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಚೀದ 4(3) ರ ಪ್ರಕಾರ, "ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಷ್ಟಂದ ವಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರೋ ಆಗಾಲೇ ಸರಕಿನಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾದರೆ ಅದು 'ಮಾರಾಟ' ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸರಕಿನಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆಯು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಸಿದ ನಂತರ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವದೋ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ."

ಹೀಗಾಗೆ, ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆಯು ತಕ್ಷಣವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಪಾವತಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಪಾವತಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ನೀಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ವಿಲೇವಾರಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಇವುಗಳು 'ಮಾರಾಟ'ದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿರಲಾರವು, ಮುಖ್ಯವೇಂದರೆ ಒಷ್ಟಂದವಾದಾಗ 'ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆ'ಯಾಗುವದು. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಅದುವೇ 'ಮಾರಾಟ' ನೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಯು ಷರತ್ತುಬಿಧ್ಯ ಮಾರಾಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಿದ ಸಮಯವು ಗತಿಸಿದ ನಂತರ, ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾರಾಟವು ಕಾರ್ಯಗೃಹ (executed) ಒಷ್ಟಂದವಾದರೆ, ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಯು ಕಾರ್ಯಗೃಹ್ಯತ್ವ (executory) ಒಷ್ಟಂದವಾಗಿದೆ.

5. ಸರಕು (Goods)

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಚೀದ 2(7) ರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಸರಕು'ಗಳಿಂದರೆ, 'ಹೊ ಮತ್ತು ಹಣ ಪಡೆಯುವ ದಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜರಸ್ತುಪ್ರಗಳು ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಕು ಮತ್ತು ಪೇರುಗಳು, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆ ಒಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವೇದು ಅರ್ಥವಾಗಿವೆ.

ಮೂಲ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಕ್ರಯ ಒಷ್ಟಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯಿಂದ ನೀರ್ವರ್ಚಿಸಬಹುದಾದ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ”.

ಮಾರಾಟ ಒಷ್ಟಂದವು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಒಷ್ಟಂದವಾಗಿದೆ. ಮಾರಾಟದ ವಿಷಯ ವಸ್ತು ‘ಸರಕು’ಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಪ್ರಕಾರ, ಎಲ್ಲ ಜರಾಸ್ತಿಗಳು ಸರಕುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಣ ಅಥವಾ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ದಾವೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ವಾರುವದರು— ಖರೀದಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ, ಸೇವೆಗಳು, ಸ್ಥಾಸ್ತಿಗಳು, ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗೆ ಲಗತ್ತುಗೊಂಡಿರುವ ಅಂದರೆ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಿಲ್ಲ, ಗಣ ಮುಂತಾದವು ಸರಕುಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಜರಸ್ತುಗ್ರಾಹಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ- Kursell v/s. Timber operators and Contractors Ltd., (1927) KB. 298. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮತ್ತು ಚೀರ್ಪಣಿಸಬಹುದಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿದಾರರು ಸಾಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ‘ಸರಕು’ಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಅದು ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟವನಿಸಿತ್ತು.

6. ಬೆಲೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ (Price Consideration)

ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಫಲವು ಕೇವಲ ‘ಹಣ’ವಾಗಿರಬೇಕು. ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸರಕಿಗೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ‘ವಿನಿಮಯ’ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟವನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಸರಕಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸುವದು ಸಹ ‘ಮಾರಾಟ’ ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ- Aldridge v/s. Johnsons (1857) 7E and B 885. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ 6 ಪೊಂಡ್‌ಗಳೆಂತೆ 52 ಎತ್ತುಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ 2 ಪೊಂಡ್ ಕಿಷ್ಟುತ್ತಿನ 100 ಬಾಲ್‌ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉಲ್‌ದಢನ್ನು ನಗದಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಹೊಡಾ ಮಾರಾಟವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು.

7. ಕ್ರಮಬ್ದಧ ಒಷ್ಟಂದದ ಇನ್ನೊಂದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು

(Other essentials of a valid contract)

ಈ ಮೇಲೆನ ಆರು ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮಾರಾಟವನಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ರಮಬ್ದಧ ಒಷ್ಟಂದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ—

1. ಒಷ್ಟಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಕ್ಷಿಧಾರರು ಅರ್ಹರಾಗಿರಬೇಕು.
2. ಕಕ್ಷಿಧಾರರು ಮುಕ್ತ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
3. ಒಷ್ಟಂದವು ಕಾನೂನು ಒದ್ದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು.

8. ಇನ್ನಾಳಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಚರಣೆಗಳು (No special formalities)

ಕಾನೂನನ ಪರಿಚೀದ 5 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಇನ್ನಾಳಿದ ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆಯೇ ಸ್ಥಾನಾಟದ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದವು ಜಾರಿಗೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಅಚರಣೆ, ರೀತಿ-ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಾಯಿ ಮಾತ್ರಿಗೂ ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಾಗೂ ಅಥವಾ ಕೆಳ್ಳಿದಾರರ ನಡುವುಗೆ ಮಾಲಕವೂ ತಿಳಿಯವಂತೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

✓ 4.4. ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ

(Sale and Agreement to Sell)

ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ, 'ಮಾರಾಟ'ವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ ಎರಡೂ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚೀದ 4 (3) ರ ಪ್ರಕಾರ, "ಯಾವಾಗ ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀತ್ವವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅದು ಮಾರಾಟವನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ."

ಅದರಂತೆ, ಅದೇ ಪರಿಚೀದದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದಂತೆ, "ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಣಾ ಸರಕಿನಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮೀತ್ವವು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವೋಂದು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಿಸಿದ ನಂತರ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವದೋ, ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನೂನನ ಪರಿಚೀದ 4(4) ರ ಪ್ರಕಾರ "ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಯು ನಿರ್ಧಿ ನಿಯಮ ಮುಗಿದಾಗ ಅಥವಾ ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಸರಕಾರಿಗೆ ಸ್ವಾಮೀತ್ವವು ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಷರತ್ತುಗಳ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡಾಗ, ಅದು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ."

✓ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಅಧಾರ	ಮಾರಾಟ (Sale)	ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ (Agreement to Sell)
1. ಒಪ್ಪಂದದ ಸ್ವರೂಪ	ಇದು ನೇರವೇರಿದ ಒಪ್ಪಂದ.	ಇದು ನೇರವೇರಬೇಕಾದ ಒಪ್ಪಂದ.
2. ಸ್ವಾಮೀತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆ	ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ವಾಮೀತ್ವ (ಮಾಲಿಕತ್ವ)ವು ತಕ್ಷಣವೇ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	ಸ್ವಾಮೀತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವದು.
3. ನಷ್ಟದ ಅಪಾಯ	ಸ್ವಾಮೀತ್ವವು ತಕ್ಷಣವೇ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	ಸರಕಿನ ಪೂರ್ತಿಮಾರಾಟವು ವರರಿಗೆ ಅದರ ನಷ್ಟ ಭಯವಿಲ್ಲ.

	<p>ಅದರೊಂದಿಗನ ಅಪಾಯವು ಖರೀದಿದಾರನಿಗೆ ಆಗಲೇ ವರ್ಗಾವಕ್ಷಯಾಗುತ್ತದೆ.</p>	<p>ಮಾರಾಟಗಾರನಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಾಹಿಯು ತ್ತದೆ.</p>
<p>4. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸ್ಥರೂಪ</p>	<p>ಮಾರಾಟವಾದ ತಕ್ಷಣ ಖರೀದಿದಾರನು ಮಾಲಿಕನಾಗು ವದರಿಂದ, ಅವನು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಇಡಿ ಜಗತ್ತಿನ ಎದುರು ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. (Jus in Personam)</p>	<p>ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿಕತ್ವ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಒಡಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತದೆ. (Jus in Personam)</p>
<p>5. ಮಾರಾಟಗಾರನು ದಿವಾಳಿಯಾದರೆ</p>	<p>ಕೂ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿದಾರನು ಮಾರಾಟ ಗಾರನ ವಾರಸು ದಾರರಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ.</p>	<p>ಸರಕುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾರಾಟಗಾರನ ಬಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಬೀಲೆ ಪಾವತಿಸಿದ್ದರೆ, ಖರೀದಿದಾರನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಇದೆ.</p>
<p>6. ಖರೀದಿದಾರನು ದಿವಾಳಿಯಾದರೆ.</p>	<p>ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರಕಿನ ವೋತ್ತವನ್ನು ಖರೀದಿದಾರನು ಪಾವತಿಸಿರಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.</p>	<p>ಸರಕಿನ ಪೂರ್ತಿ ಬೀಲೆ ಪಾವತಿಸುವವರಿಗೆ ಏಲೇವಾರಿಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.</p>
<p>7. ಮಾರಾಟಗಾರನು ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ</p>	<p>ಖರೀದಿದಾರನು ಒಪ್ಪಂದದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೆರವೇರಿಕೆ ಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಹುದು. ಮಾರಾಟಗಾರನು ಅವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರಾಟಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಂದಲೂ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.</p>	<p>ಖರೀದಿದಾರನು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ದಾವ ಮಾಡಬಹುದು, ಸರಕುಗಳ ಏಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ.</p>
<p>8. ಖರೀದಿದಾರ ಒಪ್ಪಂದ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ</p>	<p>ಸರಕುಗಳು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಮಾರಾಟಗಾರನು ಬೀಲೆ ವಸೂಲಿಗೆ ದಾವ ಮಾಡಬಹುದು.</p>	<p>ಒಪ್ಪಂದ ಮುರಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬೀಲೆ ವಸೂಲಿಗೆ ಅಲ್ಲ.</p>
<p>9. ಮರು ಮಾರಾಟ</p>	<p>ಸರಕುಗಳು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಮರುಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ.</p>	<p>ಮಾರಾಟ ಒಡಂಬಿಕೆಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರಾಟವೆಂದು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವವರಿಗೆ, ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮರು ಮಾರಾಟಗೊಳಿಸಬಹುದು.</p>

✓ 4.5. ಸರಕುಗಳ ವಿಧಗಳು (Kinds of Goods)

ಮಾರಾಟ ಒಪ್ಪಂದದ ಎಷಯ ಪಸ್ತು ಮಾತ್ರ 'ಸರಕು'ಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಾತಿರೂಪ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ದಾವೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿ ಪತ್ರ, ಹಣವು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಹೇರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಕುಗಳನ್ನೋ ಗೊಂಡು ಏಕೆಂಬ ಕರವಷ್ಟುಗಳು ಸರಕುಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಸರಕುಗಳು

- ```

 ↓
 I. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ II. ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳು III. ಸಂಭವನೀಯ ಸರಕುಗಳು
 ↓ ↓ ↓
 1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ
 2. ಗುರುತಿಸಿದ
 3. ಗುರುತಿಸಲಾರದ

```

### ✓ I. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸರಕುಗಳು (Existing Goods)

ಅಂದರೆ ವಿಕ್ರಯ ಒಪ್ಪಂದ ಎರಡುವಾಗ ಮಾರಾಟಗಾರನ ಸ್ವಾಮೀತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಅವನ ಸ್ವಾಧಿನದಲ್ಲಿರುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸರಕುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾರುವವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಾಲಿಕನಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಕ್ಷೇಪಿತಾಗಿ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ವಿಧಧ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿವುದು.

#### 1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಕುಗಳು (Specific Goods) (ಪರಿಚ್ಯೇದ 2(14))

ಯಾವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವದೋ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಾರಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬಲಾಗಿರುವದೋ ಅವುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಕುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ - 'ಕ'ನು ಅಕ್ಷಯ ಮಾರಾಟಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿ 100 ಚೀಲ ಬಾಸ್ತು ಅಕ್ಷಯನ್ನು 'ಯ'ನಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟವೇನಿಸುತ್ತದೆ.

#### 2. ಗುರುತಿಸಿದ ಸರಕುಗಳು (Ascertained Goods)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಕುಗಳ ಮಧ್ಯ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪರಿಗಣಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ, ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಗುರುತಿಸಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಆದರ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ - 'ಕ'ನು ಅಕ್ಷಯ ಮಾರಾಟಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನು. ಗೋದಾಮಿನ ಸಂಗೃಹಿಸಿರುವ 500 ಚೀಲ ಬಾಸ್ತು ಅಕ್ಷಿಗಳ ಪ್ರತಿ 50 ಚೀಲಗಳನ್ನು 'ಯ'ನಿಗೆ ಮಾರು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ 50 ಚೀಲಗಳನ್ನು ಬೇರೆಷ್ಟು ಏಸಿ 'ಯ'ನಿಗೆ ವಿಶೇಷಿಸಿ.

ನೀಡಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ 50 ಚೀಲಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

### 3. ಗುರುತಿಸಿರದ ಸರಕುಗಳು (Unascertained Goods)

ಯಾವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರದ ಸರಕಗಳಿಂದ ಕೆರಿಯುತ್ತಾರೆ.

**ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ-** ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಕ್ಷಿಗಳ ಹೈಕಿ 50 ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮಾರುವದಾಗಿ 'ಕ'ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾರು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಬಾಸ್ತುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ 50 ಚೀಲಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾಗ್ನಿ, ಸರಕುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ, ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ. ಆವು ಗುರುತಿಸಲಾರದ ಸರಕುಗಳು.

### ✓ II. ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳು (Future Goods)

ಯಾವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಾದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟಗಾರನು ಇನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಗಾರನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲವೋ ಆವು ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳಾಗಿವೆ.

ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಬಳಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದಿಲ್ಲವೋ ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಖಾತ್ರಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಗೆ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಮಾರುವದಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾರಾಟಗಾರ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯಲ್ಲಿ ಇರದಂತಹ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

**ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ-** ಹೇರು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ ದಲ್ಲಾಲ್ ಅಥವಾ ಹೇರು ಸಗಟುದಾರರು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಬೆಲೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೇರುಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ವ್ಯಸಕ್ತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳಿನಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಚ್ಯೇದ 6(3) ರ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾರಾಟಗಾರನೊಬ್ಬನು ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾರಾಟದ ಒಪ್ಪಂದ ವೋದಲು ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ರೌಯಾನುಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಗಾರನು ಸ್ವತಃ ಉತ್ತಾದಿಸಿ ಅಥವಾ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅಥವಾ ಯಾರಿಂದಲೋ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ವಿಲೀವಾರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷಣದಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಂತರವೇ ಅದರ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗವಣೆಯನ್ನು ವಿರೀದಿದಾರನಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

**ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ-** ರೈತನಾದ 'ಕ'ನು ತನ್ನ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಭತ್ತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ರಾಶಿ ಮಾಡಿದಾಗ 500 ಚೀಲ ಭತ್ತದೊರೆಯುವ ಆಶಯವಿದೆ. ಏರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ

ರಾತ್ರಿ ಮಾಡಿದಾಗ ದೂರೆಯಬಹುದಾದ ಈ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ 400 ರೋಲಗಳನ್ನು ವಾರ್ವಾ ಒಷ್ಟಂದವನ್ನು ರಾತ್ರಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ಒಷ್ಟಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಕ್ರಮಬಿಧ್ಯ ಮಾರಾಟವೇನಿಸುತ್ತದೆ.

### ✓ III. ಸಂಭವನೀಯ ಸರಕುಗಳು (Contingent Goods) (ಪರಿಣ್ಯಾದ 6(2))

ಸರಕುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿರುವದು ಒಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಫಾಟನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅತಂದ ಫಾಟನ ನಡೆಯಬಹುದು ಅಥವಾ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇವುಗಳು ಸಹ ಭಾಷೆ ಸರಕುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೂ ಸಹ ಕ್ರಮಬಿಧ್ಯ ಒಷ್ಟಂದವಾಗಬಹುದು.

**ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ-** ಜಪಾನದಲ್ಲಿನ ಷ್ವೇವಪಾರಸ್ಪರಿಂದ ಒಂದು ಸೋನಿ ಲ್ಯಾಪ್ ಟಾಷ್ ತರಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾರುವದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ 'ಕ' ಮಾರಾಟಗಾರನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಗ್ರಾಹಕನೇಂದಿಗೆ ಒಷ್ಟಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 'ಕ'ನು ಲ್ಯಾಪ್ ಟಾಷ್ ಪಡೆಯಲು ವಿಫಲನಾದರೆ, ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಜಪಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಮಬಿಧ್ಯ ಒಷ್ಟಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

#### ● ನಾಶವಾಗಬಿಲ್ಲ ಸರಕುಗಳು (Perishable Goods)

ಯಾವ ಸರಕುಗಳು ಹಾಳಾಗುವಂತದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಉಪಭೋಗಕ್ಕೆ (ಬಳಕೆಗೆ) ಬಾರದಂತಾಗುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಸವಾದ ಸರಕುಗಳೇಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸರಕು ವಿಕ್ರಯ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ, ನಾಶವಾಗುವ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭೋತಿಕ ನಾಶವಾಗುವಿಕೆ, ಷ್ವೇವಪಾರ ಮೊಲ್ಲೆಕಳೆಳ್ಳುವಂತೆ ಸರಕುಗಳು ಹಾಳಾಗುವಿಕೆ, ಕಳುಪು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ರಿತ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಕ್ರಮೆ ತಕ್ಷಿಳ್ಳುವದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೇರಿವೆ.

#### ● ಒಷ್ಟಂದದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ (Effect on Contract)

ಸರಕುಗಳು ಮಾರಾಟ ಒಷ್ಟಂದವಾದ ನಂತರ ಕಟ್ಟಿಮೋದರೆ ಅಥವಾ ಒಷ್ಟಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಳಾದ ಸ್ವಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆದು ಒಷ್ಟಂದದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೇರುತ್ತದೆ.

1. ಈ ಪರಿಣ್ಯಾದದ ಅನ್ನಯಿಸುವಿಕೆಯು ಕೆಳಗಿನ ಘರತ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು
  - ಗುರುತಿಸಿದ ಸರಕುಗಳು ಮಾತ್ರ.
  - ಇಡೀ ಒಟ್ಟಿದ ಸರಕುಗಳೇ ನಾಶವಾದಾಗ, ಭಾಗಶಃ ನಾಶವಾದುದಲ್ಲ.
  - ಮಾರಾಟಗಾರನಿಗೆ ನಾಶವಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೆ.
  - ಒಷ್ಟಂದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಸರಕುಗಳು ನಾಶವಾಗಿರಬೇಕು.
2. ಮಾರಾಟ ಒದಂಬಿಡಿಕೆ ನಂತರ, ಆದರೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಾಶವಾಗುವದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಷ್ಟಂದವು ಅನೂಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕಕ್ಷಿದಾರರಿಗೆ ಕ್ರಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. (ಪರಿಣ್ಯಾದ 8)
  - ಪರಿಣ್ಯಾದಕ್ಕೆ ಅನ್ನಯಿಸುವ ಘರತ್ತುಗಳೇಂದರೆ

- ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಾರಾಟದ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆ ಇರಬೇಕು.
  - ಸರಕುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು.
  - ನಷ್ಟವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿರಬೇಕು.
  - ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗುವಿಕೆಯು ಅನೂರ್ಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳು ನಾಶವಾಗುವಿಕೆ - ಭಾವಿ ಸರಕುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೇದ 8 ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

#### 4.6. ಬೆಲೆ (Price) —

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಷ್ಕೇದ 2(10) ರಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹಣದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಬೆಲೆಯಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಿಸಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ಒಷ್ಟಂದದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಷ್ಟಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವದರಿಂದ ಬೆಲೆಯಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅನೂರ್ಚಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಒಷ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಷ್ಟಂದದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯ ನಿರ್ದಾರದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿ, ಒಷ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟಿನ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗುವದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಬೆಲೆಯನ್ನು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾತಾಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಸಮಂಜಸ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸುವದರಿಂದ, ಈ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ.

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಷ್ಕೇದ 10 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸುವದೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ - ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರ್ದಾರಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.೧

1. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಯಾರಿಗೆ ಬೆಲೆ ನಿರ್ದಾರವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಸಿಲಾಗಿದೆಯೋ ಅವನು) ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದರೆ, ಒಷ್ಟಂದವು ಅನೂರ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೆಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ, ಸರಕುಗಳು ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗಿರದಿದ್ದರೆ ಒಷ್ಟಂದವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬಹುದು.

3. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಖರೀದಿದಾರನು ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಮೂರನೆಣ್ಣು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿದಾಗ ಖರೀದಿದಾರನು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಪಾಪತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಮಾರಾಟಗಾರ ಅಥವಾ ಖರೀದಿದಾರನ ತಪ್ಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ತಪ್ಪನಿದ ಕೆಷ್ಟದಾರನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾಪತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

● ತೇವಣಿ ಹಣ (Earnest Money) - ಖರೀದಿ ಬೆಲೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಪಾಪತಿಸಿದ ಹಣವೇ ತೇವಣಿ ಹಣವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರವು ಅಂತಿಮಗೊಂಡಾಗ, ಅದನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟಗಾರನ ಅಥವಾ ಖರೀದಿದಾರನಿಂದ ವ್ಯವಹಾರವು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಈ ತೇವಣಿ ಹಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

● ಭದ್ರತಾ ತೇವಣಿ (Security Deposit) - ಇದು ಕೇವಲ ಭದ್ರತಾಗ್ಯಾ ನೀಡಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನೆ ಖರೀದಿ ಬೆಲೆಯ ಭಾಗವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಖರೀದಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ (Maula Bux v/s. Union of India (1969) SCC 544)

#### ✓ 4.7. ಸರಕು ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳು

(Documents of Title to Goods)

ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಚೀದ 2 (4) ರ ಪ್ರಕಾರ, “ಯಾವ ಕಾಗದ ಪತ್ರವನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದ್ದಿಲ್ಲ ಸರಕುಗಳ ಸ್ವಾಧೀನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವಂತಹದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ, ಹಿಂಬರಹದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂಶರದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದದ್ದಾಗಿದ್ದು ಸರಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅಥವಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೊಂದಿದಂತಹ ಕಾಗದ ಪತ್ರವೇ ಸರಕು ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರವೆಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ”. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕು ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರವೆಂದರೆ-

- ಸರಕುಗಳ ಮಾಲಿಕತ್ವ ಹೊಂದಿದ ಪುರಾವೆ.
- ಅದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವಂತಹದ್ದು.
- ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು ಮತ್ತೇ ಅದನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವಂತಹದ್ದು.
- ಅದನ್ನು ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ಘರತ್ವಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ಸರಕುಗಳ ಸ್ವಾಧೀನತೆಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಭಾವಿಸಲಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಸರಕುಗಳ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದರೆ ಭರಾವಣೆಯ ಪತ್ರ (Bill of Lading) ರೈಲ್ವೆ ರಶೀದಿ, ಲೋ ರಶೀದಿ, ಉಗ್ರಾಣದ ರಶೀದಿ ಮು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅರೆ-ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವರ್ಗಾವಣೆ ಪಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ವರ್ಗಳೊಂದು (quasi-negotiable instruments) ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಿರಸಿದವನು ನೀಡುವವನಿಗಿಂತ ಉತ್ಪಮಾದ (ಹೆಚ್ಚಿನ) ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧಿವಾಸ್ತಮಿಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವದಿಲ್ಲ.